

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Társulatunk ügyei.

Elnöki megnyitó.

A háború zajában kellett most egybegyülekeznünk, hogy a béke kulturájának művein szerényen munkálkodó társulatunknak jövőbeni működését biztosíthassuk. Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat vezetésének megtriktult sorait kell érdemes választással kitöltenünk. Munkálkodó tagjaink ritka sorában a tisztos úr ugyan nem a háború ütötte, amely már talán minden hazai kulturális tevénytől tetemes áldozatot vett, hanem a mi derék elnökeink és tagtársaink munkás kezéből a földi dolgok isteni rendje szerint esett ki a toll, amellyel hazai közművelődésünket és tudományosságunkat provinciális kulturánk szűkebb körében képességeikhez mérten mindenkori érdemesen szolgálták.

Volt derék elnökünk, *Balás Endre dr.*, teológiai tanár, papnevelőintézeti rektor a közóhajnak engedve 1912-ben vette át társulatunk vezetését azon szerény jelszóval, hogy a legszívesebben fogja mindenkori teljesíteni a maga részét a közös munkában és amire ő maga

nem képes, attól legalább más arravaló tehetségeket el nem von, sőt minden irányban oda törekszik, hogy erdélyi katolikus sajtónk támogatásának menél többeket megnyerjen. Ezen irányelvét elnökségének rövid ideje alatt töle telhetőleg valóra váltani igyekezett, amely nemes törekvésében odaadó munkatársa volt *Cserni Béla dr.*, volt alelnökünk. Cserni dr.-ban legrégibb tagtársaink egyike költözött el körünkől, aki ott állott 1878.-ban társulatunk böcsőjénél. Ott volt a kigondolók közt a megalkotás ideális hevéletében annak megszűrétekinő terveinél. Azután tevékeny munkájával ő is valóra váltani segített mindazt, ami a kezdet nagyratörő terveiből az itteni szerény viszonyokhoz képest megvalósítható volt. Buzgón résztvevő eleinte a szakosztályok működésében: írt, bíralt, javított, saját odaadásával másokat is buzdított és lelkesített, hosszú ideig végezte a lap expedálásának kellemetlen munkáját, résztvevő a társulat kiadványainak rendezésében és ezek közt jelent meg egy kedves műfordítása: „Az ívegemberke” című elbeszélés, valamint 1885.-ben „Tájéko-

zás a csillagos égen” c. praktikus astrologiai műve, mint társulatunk XII. kiadványa. A nyolcvanas évek közepe táján érdeklődésével azonban inkább az archaológiai tudományok felé fordult, amelyeknek itt a régi római Apulum területén hálás munkája és tág tere nyílt. Mint a régészetnek egyik fáradhatatlan vidéki művelője és kutatója kiváló érdemeket szerzett s hazai tudományosságunknak is igen hasznos szolgáltatásokat tett. De azért élete fogytáig tevékeny tagja maradt társulatunknak, aki elnökünk halála után mint alelnök vezette annak ügyeit, töle mindnyájan sok jó buzdítást meríthettünk. Társulatunk belső választmányát is nagy veszteség érte *Körödy Péter dr.*, kanonok-praelátus elhalálzásával, aki úgyszólván minden választmányi gyűlésünkön megjelent és munkánkban szíves odaadással részt vett.

Midőn mai közgyűlésünkön egyrészt kegyelettel megújítjuk társulatunk volt vezetésének emléket és hálás tisztelettel adózunk elhunyt érdemes elnökeinknek és tagtársainknak, másrészt a jövőbe kell pillantanunk és gondoskod-

A székely nép multja és jelene.

II.

Küzdelmek, siralmak. Hős asszonyok.

Rajtunk török járt, minket tatár dúlt. Pedig mostoha földünk — a mi mégis hévvel szeretett mostohánk, — amúgy is kimerít nekünk a mindennapi viaskodást az éltetőségért. A borongó Hargita alján nem terem meg a fekete kenyér sem, ha jól meg nem fogjuk az éke szarvát. Sőt azokon a részeken, ahol a székelység zöme lakik, még a szorgos munka is sokszor sikertelen.

De, amint jeleztem, e nehéz küzdelmes életet századok folyásán, még küzdelme-sőbbé, keservesebbé tetézte a gyakori ellenséges betörés. Nem idézek évszámokat, hanem rámutatok arra a tényre, hogy mikor az ország nyugati fele már mítsen tudott a tatárról, a keleti bástyán őrtálló székelynek még hosszú időn át kellett verekednie a mindegyre becsapó szívos ellenséggel. Majd a törökkelt folytatta élet-halálharcát. Egymaga fogta föl a csapatokat. Nem kért segítséget a királytól vagy fejedelemtől. Bár a gonosz faj gyakran fölégette falvait, rabszójra füzte ifjait

és az asszonyokat magával hurcolva keleti országába. Fenséges volt e szomorú kor, megszentelve férfivérrel és asszonyok könnyeivel.

* Amde a székely nők nemcsak könynyezni tudtak, hanem szükség esetén félelmetes csatarendekben vonultak föl a férfiak oldalán, karddal a kezükben küzdöttek és meghaltak. A világháború vérforgatagában kiábrándultunk az epopeiák-ból. De ezek a főséges asszonyok, akik a férfiak oldalán magasztos nekifohászko-dással forgatták meg a fegyvert anyás fejük felett, legendás szépségei maradnak mindvégig a magyar küzdelem változatos képsorának. Mert kétségbeesett harcai voltak ezek a remegő galambnak a fészekért, amelyre meghíten hajolt a bércék örökzöld lombja. A fészekért, amely akkor is szent és édes leszen, amidőn majd a nemzetek összhangos egységben dolgoznak közös célokért.

Ti kivált, magyar hölgyek! Mindég feldobogó szívvel fogtok emlékezni Ditrői Puskás Kaláriról, aki egymaga hét tatárral vívta harcát és diadalmasan védte meg a gyergyói néppel — István diák vezérlete

alatt — a világ leggyönyörűbb földjét, a székelyek hazáját.

Bár ismernétek minden részletét e sokszázados hőskölteleménynek, melynek jelentős fejezetei magyar nőkről dalolnak! Egy ilyen ének a Veresképhez fűződő.

Betörnek a tatárok Csíkba. Kevés a férfi, nincs, aki szembeszálljon a kutya-fejűvel. A székely sasok más ellenség ellen viaskodnak valahol. Ha nincs férfi, van székely nő elég, hősi szívvel, hősi karral. Nagy sereggel vonulnak fel Hosszúászó és Mindszent táján. Hogy az ellenséget megtevésszék, kucsát tesznek szép fejükre. A tatár megretten a felhőként közelgő, hatalmas hadsergtől és úgy átszalad a határon, mintha nem is győnge galambok, hanem mesebeli sárkányok kergetnének. A kiülőns győzelem, mely jellemző példáját nyújtja a székely öletességnek, emlékjellel van megörökítve a csikamindszenti országúton. Az oszlop vörös freskói már kopottak, de az emlékezet annál elevenebbül virraszt a székely nőknél, akik a szerencsés vállalkozás óta — ünnepi alkalmakkor — fekete selyemből fodor f o k o t ő t viselnek.

(Folytatjuk.)

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

nunk a társulat jövő munkásságának biztosításáról. A köresztény és hazafias szellemű sajtónak támogatása, felemelése mindinkább a szükségszerűség jegyében lép fel hazai társadalmunkban. Erdélyi egyházmegyei sajtónkat már szilárdan megalapozták gondos és áldozatkész elődeink, társulatunk tetilapja már negyven éves multra tekinthet vissza, mindez bizonyos szigorú kötelezettségekkel jár már most mindnyájunkra, hogy erdélyi katolikus sajtónkat nemcsak fenn kell tartanunk, hanem azt megfelelő színvonalra is kell emelnünk, változatossá, élvezetessé, értékessé kell tennünk. Úgy hiszem, ebben a gondolatban mindnyájan egyetértünk, adja a jó Isten, hogy ezen gondolatnak megvalósításán mindnyájan töfünk telhető áldozatkészséggel és odaadással munkálkodhassunk.

Irodalmi társulatunk nagyméltóságú és főtisztelendő Fővédőjét, kegyelmes Püspök Urunkat, a megjelent érdemes tagtársakat, valamint kedves vendégeinket a legmélyebb tisztelettel üdvözlöm és a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

Titkári jelentés.

Nagyméltóságú Gróf Püspök Úr!

Igen Tisztelt Közgyűlést!

Midőn 1916. évi jelentésemet teszem meg a Vöröskereszt Egyesület gyulafehérvári választmányának és az egész egyesületnek működéséről, lehetetlen, hogy a legnagyobb fájdalom hangján ne emlékezzem meg arról a gyászról, mely nemzetinket érte ez évben jóságos lelkű uralkodónknak I. Ferenc József Öfelségének elhalálózásával. Minden Magyar szív őszinte fájdalommal gyászolja e nagy király elhunytát, kiben az országos Vöröskereszt Egyesület is legfőbb védőjét vesztette el. Munkás élete legyen mindnyájunk példaképe, jóságos szelleme pedig legyen közbenjáró a legfőbb királynál, hogy népei, akik mindig odaadó alattvalói hódolattal voltak irányában, a mostani nagy küzdelemben elérjék boldogulásuk célját.

Egyesületünk mély hódolatát fejezi ki az újonnan trónra lépő IV. Károly Öfelségének és Öfelségének Zita királynénak. Bizalommal helyezik sorsunk intézését ifjú királyunk kezébe, kit a harc viharai edzetek meg arra, hogy alattvalói, országai jólétét mély belátással és bőles tapasztalatok alapján mozgítsa elő. Felsőleges neje töltse be mellette boldog emlékü Erzsébet királyné szerepét, legyen nemzetünk jóságos anyyala.

Egyesületünket tisztikarát kicsiny körében is gyász érte az elmúlt évben, amennyiben két érdemes tagját szolgáltotta el az élők sorából az isteni Gondviselés. Ezek közül az egyik Kóródy Péter dr., az egyesület társelnöke, ki más téren való nagy elfoglaltsága mellett is, kész örömmel szentelte idejét az egyesület ügyeinek vezetésére. A másik megboldogult: Gidófalvy Géza nyug. gimn. tanár, ki több éven át volt odaadó, buzgó kezelője az egyesület pénztárának. Még két halottja

van az egyesületnek: Balázs Endre dr., papnevelő intézeti rektor, és Tolvaj Géza, polg. isk. tanár, kiknek emlékét az egyesület együttesen kegyelettel fogja megőrizni.

Az egyesület mult évi működésében minden igyekezetét kifejtette, hogy a háború okozta sebeket enyhítse és orvosolja. Az év első felében tagjai buzgón részt vettek a sebesültek ápolásában s midőn a városban lévő tartalék-kórházak megszüntek, a katonai kórházakban tovább is folytatták humánus működésüket mindaddig, amíg nevezett katonai kórház a városról el nem költözött. Ezzel egyidejűleg az ápolásban való részvétel is megszűnt, mert az oláh betöréssel kapcsolatban német katonaság szállván meg a városban, az ápolás nehéz munkáját a velők jött hivatásos ápolónők végezték.

Anyagi gyűjtésében is buzgó tevékenységet fejtett ki az egyesület, nemcsak saját pénztára, hanem a központ javára is. Péter-Pál napján a város sétányán úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben nagy-szabású kerti ünnepséget rendezett, melynek bevételét: 5000 koronát a központnak küldöttük föl. A gyönyörű szép eredmény a fáradhatatlan vezetőség érdeme.

Mint az előző években, úgy ebben is gondolt az egyesület arra, hogy a nagyobb ünnepek melegét érezzék meg azok, kik távol a családi otthontól, az itteni katonai kórházakban várták gyógyulásuk óráját. Különösen a karácsony, a szeretet ünnepét akarta az egyesület számukra melegebbé tenni, nem téve különbséget saját és német szövetséges katonáink között. Mindnyájan érezhették odaadó szeretetünket, habár az nem is nyilvánulhatott meg olyan mértékben, mint ahogy azt vitéz küzdelmeikkel és szenvedéseikkel kiérdemelték.

Ez alkalommal a kiadások fedezésére társadalmi gyűjtést rendeztünk, melynek eredménye: 1376.70 korona volt, aminek még az egyesület saját pénztárából 623 K. 24 fill. pótolta. A gyűjtésben fáradhatatlanul működtek közbe: Ávéd Jákóné, dr. Csubry Bonifácné, dr. Roska Miklósné, dr. Hartenbaum Simonné és Deutsch Mórné úrnők.

Nem feledkezett meg az egyesület a városi szegényekről sem, kik között ugyancsak karácsonykor 1018 koronát osztottunk ki.

Az egyesület tagjainak a száma összesen 301, kik közül a mult évben 40-en léptek be. Ezeken kívül van 7 alapító, és 15 örökös rendes tag. Az elhalálozott tagok száma: 4.

Az egyesület vagyona az 1915. év végén 4394.98 K. volt. Ezen összeghez befolytak az elmúlt évben első sorban is a tagdíjak, azonkívül Vita Ödönné ömlétségének hűsvéti piros tojás gyűjtése: 520 K., továbbá a Népbank által adott 500 K., a Glück Adolf és neje által adott 500 K., a gy. fehérvári diák football csapat ajándéka: 136.40 K., a Péter-Pál napi ünnep jövedelme: 5000 K. s végül 272.14K kamat. — Összes bevételünk 8205.34 K., amiből 6564.26 K. kiadásunk volt és a megmaradt összeget az 1915. év végi maradványhoz csatolva, 1916. év végén az egyesület vagyona: 6036.06 Korona.

Végül örömmel közlöm a közgyűléssel,

hogy a központi vezetőség elismeréséül annak, hogy a Gy. fehérvári városi választmány és az egyesület tagjai derekasan kiveszik részüket a felebaráti szeretetből fakadó nagy munkából, többeket kitüntetéssel jutalmazott, kik között vannak: Ávéd Jákóné, Löw Emílné és Fellner Józsefné, Hirling Lajosné és Kézdi Jánosné úrnők; Roska Miklós dr., néhai Kóródy Péter dr. és néhai Gidófalvy Géza urak.

Kérem az igen tisztelt tagokat, hogy továbbra is odaadóan támogassák humánus munkálkodásában az egyesületet, mert hiszen még nagy feladatok várnak rá, még akkor is, ha majd a béke áldásos napjai elkövetkeznek.

Pénztári jelentés.

1916. év bevételének és kiadásainak csoportosítása: Bevétel: alapítványok 290 K., 20 K. tagdíjakból: 320 K., 2 K. tagdíjakból: 528 K. kamatokból: 272 K. 14 f., Péter-Pál ünnepélyből 63 K. (A jövedelemből 500 K. felküldetett a központhoz, maradt az egyesületnek 63 K.) adományok: 1732 K. 20 f. összesen 7600.32 K.

Kiadások: A központnak tagdíjakban: 728 K., kezelési költség: 82.98 K., egyleti célokra: 826.26 K., összesen 156.26 K. 1917. évre áthozott 6036.06 K.; ebből a központnak még felküldendő 307 korona.

Költség előirányzat 1917. évre.

Várható bevételek: kamatok 200 K. tagdíjak 500 K. adományok 100 K. előadások 500 K. összesen 1300 K.

Várható kiadások: kezelési költség 100 K. egyleti célok 400 K. központnak tagdíjhiányad 250 K. összesen 750 K.

Bevétel 1300 K. kiadás 750 K. maradvány 550 K.

Az irodalmi társulat közgyűlése.

Március 25.-én d. e. 11 órakor tartotta az Erdélyi róm. kath. irodalmi társulat évi rendes közgyűlést a helybeli főgimnázium nagy tanácstermében.

A közgyűlésen megjelent a főpásztor, a 46.-ik gyalogezred tisztikara, a helybeli katonai kórházak parancsnoka, a káptalan, a központi pápásg, teológiai és gimn. tanári kar, Roska Miklós dr., polgármester és neje, Csubry Bonifác dr. és neje, Borzsovay Béla dr., Riszner Ödönné és a városi intelligenciából többek között.

A gyűlést Kárpiss János főgimn. igazgató tiszteletbeli alelnök nyitotta meg tartalmas beszéddel, melyben megemlékezett társulatunkra a mult év folyamán elhalt tisztviselőiről, tagjairól és emléküik megörökítését indítványozta. Utána Szentiványi Róbert dr., teol. tanár mutatta be a Batthyányi könyvtár grafikai kincseinek egy részét. A szép és tartalmas előadás ismét csak arról győzött meg, hogy míg egyrészt méltán lehetünk büszkéek egyházmegyénk ez értékes könyvtárára, addig másrészt sajnálnunk kell, hogy e nagyhírű könyvtár oly kevés mecenással rendelkezik. A mindvégig érdekes előadást nagy érdeklődéssel hallgata a közgyűlés.

A titkári jelentést br. Vécsey J. Aurél terjesztette elő. A pénztári jelentést Kóródy Imre pénztáros tette meg. A jelentés szerint az Irodalmi társulat 1916. évi bevétel volt 4141.02 kor., kiadása: 4014.47

korona. Készpénzmaradvány: 126.55 kor. Az 1917. évi költségvetési előirányzat szerint bevétel: 2782.55 kor., kiadás: 3710.— kor., marad hiány: 927.45 kor.

A közgyűlés úgy a titkári, mint a pénztárosi jelentést tudomásul veszi, mindkettőnek köszönetet szavaz, pénztárosnak a felmentést megadja és az előirányzott költségvetést elfogadja.

A választások során a tisztikar a következő képen alakult:

Tisztikar: Elnök: Rass Károly, Alelnök: Ávéd Jákó, t. b. alelnök: Kárpiss János, Titkár: Vécsey J. Aurél báró, Pénztáros: Kóródy Imre, Pénztári ellenőr: Héjja Kálmán, Albert Vilmos; Számvizsgáló bizottság: Csubry Bonifác dr., Meisel Rezső. Szerkesztő: Rass Károly. A szerkesztő bizottság tagjai: Bujáki Domokos, Jakubek István, Riszner Ödön, Szentiványi Róbert dr. és Péter Antal dr.

Belső választmány: Tamási Áron, apost. protonotárius, székesegyh. nagyprepost; Zomora Dániel, pápai praelatus, székesegyh. kanonok; Kovács Lajos, kanonok-prael.; Soóthy Gyula, kanonok-praelatus; Balázs Ferenc, kanonok-praelatus; Miklós István, székesegyh. kanonok; Balás András dr., székesegyh. kanonok; Zlamál Ágost, főgimn. tanár; Roska Miklós dr., polgármester; Borzovay Béla dr., tsz. bíró; Csubry Bonifác dr., orvos; Király Gáspár főgimn. tanár.

Külső választmányi tagok: Bálint György, főgimn. tanár Brassó; Bilinszky Lajos dr., pápai kamarás, képezd. igazgató Nagyszeben; Boeskor Mihály dr., egyet. tanár, Pozsony; Csáki Benj. dr., pleb. Gyergyóalfalu; Embery Árpád, főgimn. tanár, Székelyudvarhely; Eröss József, tanár, Kézdivásárhely; Fejér Gerő dr. tb. kanonok, Kolozsvár; Forster János szentszéki tanácsos, Gyulafehérvár; Buday János, esp. plebános Petrosény; Hirschler József dr., kanonok-pleb. Kolozsvár; Hohenlohe Károly Egon herceg, prépost-plebános, Nagyszeben; Karácson Márton, praelatus, főesp. Marosvásárhely Kuncz Ferenc dr., hittanár, Kolozsvár; Kovács Mihály, pleb. Csikszépvíz; Meisel József, esp. plebános Brassó; Kolin István plebános Kolozsmonostor.

Péter János dr., főgimn. igazgató, Kézdivásárhely; Sebestyén Mózes, pleb. Zetelaka; Szabó György, pleb. Gyergyószentmiklós; Wasszilkievicz Viktor dr., tanár Brassó; Rejőd Tibor dr., segédlelkész, Nagyszeben; Kassai Lajos, főgimn. igazg.; Csikszereda; Szélyes Dénes tanár, Brassó; Szenler Ferenc tanár Székelyudvarhely.

A választások megejtése után Rass Károly elnök és főszerkesztő mond köszönetet a bizalomért, programbeszédet nem mond, mert a programok csak azt mutatják, hogy mit akartunk és mit nem tettünk; ő azonban azt szeretné, hogy több élénkség és elevenség jöjjön az irodalmi társulatba s ezért ott ahol tehet, tenni fog. A gyűlést bezárja. A közönség kellemes benyomásokkal távozott a magas színvonalú gyűlésről.

Isten hozott!*)

Isten hozott — e rövid két szóval, de annál mélyebb érzéssel üdvözölte a mult kedden Brassó város román polgármestere a kedves román ezredet, vitéz tisztjeit és katonáit. Tettük leírhatatlan! Örök időkre csodálatraméltó. Áttörtettek, szinte repültek a Kárpátok ormain és völgyein, legyőzték a védekező osztrák-magyar hadsereget s elfoglalták Brassót.

Isten hozott! kiáltunk mi, ugyanazon vérből valók és egyazon vallás fiai, akik kevesen még maradtunk ebben a régi román kultúraközpontban.

Kárpátok oroslánjai, kik néhány óra alatt átkeltek a legyőzhetetlenek hitt Kárpátok 400 kilométeres vonalán, Isten hozott!

Bocsássatok meg, ha nem fogadtunk méltóképen, ahogyan vágytunk fogadni, de megnémulva, megkövesedve néztük diadalmas, gyors bevonulástokat a Barcaságba.

Valóságos esoda játszódott le néhány nap alatt szemünk előtt. Nagyszerű és megfoghatatlan e változás. Épen nekünk adatott meg, hogy tanú lehettünk a történelmi eseményeknek, melyek régi gyötrelmes szenvedéseinktől szabadítottak meg bennünket.

Ma is némán állunk és nem találunk szavakat, hogy örömiünknek hangot adjunk a százéves elnyomás után. Törölgetjük kisírt szemeinket, kérdezve: Lehetséges?! ... Lehetséges?! ... Igen! Lehet!! Lehetséges volt!! Ébredj román!

A nagy királynak, I. Ferdinándnak dicsőséges hadserege köztünk van. A felszabadító testvérek megérkeztek, mert az óra ütött.

Isten hozott és szívünk legioobb kívánságaival induljatok tovább. Szuronyotok hegyén nyugszik a román nemzet jövője a Tiszától a tengerig.

Isten hozott és Isten nevében előre nemzetért és királyért.

*) Érdekességénél fogva közöljük a Gazeta Transilvânieni brassói oláh naplap egy vezércikkét, mely 1916. szeptember 6-án, tehát az oláh betörés után látott napvilágot.

H I R E K.

— **Főpásztorunk** március 25.-én a püspöki konferenciára Budapestre utazott. Egyben részt vesz a Szent István Társulat közgyűlésén is. A nagyheti szertartások végzésére visszatér székhelyére.

— **Kinevezés.** Dr. Balázs András egyházm. ügyész és rendes házasságvédő lett. Új munkakörében is a jó Isten áldását kívánjuk. Barthos Miklós apanyagyalusi plebános lett.

— **Köszönet.** A papnevelőintézet anyagi ügyeinek vezetése a megváltozott körülmények miatt oly mérvű elfoglaltságot rótt a vicerektorra, hogy tanári és vicerectori teendők mellett a lap szerkesztését továbbra is vállalni lehetetlen volt. Ezért a lap szerkesztéséről lemondtam és a társulat közgyűlése méltányolva indokaimat, lemondásomat elfogadta. Örömemre szolgál, hogy a szerkesztést olyan férfi kezébe tette, akinek rátermettsége, képessége, ügybizalma és kitartó munkássága kellemessé, élénkebbé, változatosabbá fogja tenni a lapot. Most, mielőtt bu-

csút vennék a szerkesztéstől, hálás köszönetet mondok a jó munkatársaknak, kiknek szorgalma mindig nagy segítségemre volt a lap szerkesztésében. Ha valakinek közülről és olvasóim közül szomorúságot okoztam — azért őszintén bocsánatot kérek. Azt az egyet nyugodt lélekkel állíthatom, hogy szomorúságot okozni senkinek sem akartam, s ha néha-néha mégis megtörtént, azt mindig szent meggyőződéssel az igazság érdekében tettem.

Egyben arra kérem lapunk olvasóit, munkatársait, hogy maradjanak ezután is őszinte jóakarói, jóbarátai a lapnak és legyenek egyúttal terjesztői, pártfogói egyházmegyénk katolikus lapjának.

Gyulafehérvár, 1917. március 30.

Péter Antal.

— **Földgáz robbanás Tordán.** Szegény Erdély, nemcsak ellenségeid, de saját kincseid is téged pusztítanak. A tordai földgáz robbanásnak eddig 13 halottja és több sebesültje van. A robbanás okát még eddig nem sikerült megállapítani.

— **Püspöki konferencia.** A kath. püspöki kar tagjai szerdán délelőtt 10 órakor évenként szokásos tavaszi konferenciájukra gyűltek össze a középponti papnevelő intézet dísztermében. A konferencián dr. Csernoch János bibornok-hercegprímás elnökölt és a püspöki kar csaknem minden tagja résztvett a tanácskozáson. A tanácskozás pontban 10 órakor kezdődött. Az elnöklő bibornok-hercegprímás indítványára elhatározta a püspöki kar, a mely az új király trónralépése óta ezúttal jött össze első ízben a maga teljességében, hogy az új királyt hódoló íelíráttal köszöntik. Ezután áttértek a konferencia tárgysorozatára.

A püspöki kar tárgyalta a katolikus autonomiáról és megvitatva azokat a módokat, amelyek szerint az autonomia megalkotásának még fennálló akadályai elháríthatók volnának. Több egyházi ügyet és a háborúval kapcsolatos társadalmi és charitatív kérdést intéztek még el.

— **Papi gyónás.** Március 27.-én délelőtt végezte a hegyaljai esperesi kerület papsága és tanítótestülete a központi papsággal együtt a húsvéti szent gyónást. A beszédet Balázs Ferenc főesperes tartotta, amely nagy hatást tett a megjelentekre.

— **Választmányi ülést tartott** oltáregyletünk e hó 22.-én csütörtökön dr. Csubry Bonifác házában a főpásztor elnöklete mellett. Az igazgató beszámolt kiírt templomaink részére eszközölt gyűjtésről: Készpénzben van 1489 korona ruhaneműekben: 4 miseruha, 17 alba, 40 karing, 145 korporale, 251 kehelytörő, 64 palla, 68 válkendő, 122 kéztörő, 2 oltárabrosz, 3 oltárterítő, 8 antependium és 6 cingulum.

A gyűjtést tovább folytatjuk, mert csak ezután fogjuk látni a hiányokat. A fehérműveket dr. Csubryné házában egész jövő hét folyamán meg lehet tekinteni.

A lelkigyakorlatok virág-vasárnap este kezdődnek Szentiványi Károly, rátói prépost vezetése mellett, naponta két beszéddel s ugyanakkor este 8 órakor a férfiak részére lesz konferencia a zárda templomban; s végződnék nagycsütörtökön a közös szent áldozással. Az adományok szétosztása a későbbi, biztosabb időben fog történni, jelenleg Ujitsnád és Lonyai-

telep kérvénye lett elintézve kedvezően. A fópásztor 400 koronát adományozott a nevezett célra. Végül a fópásztor megállította az egyleti választmányt s az ő életével ért véget a népes gyűlés.

— **Nyári időszámítás.** Az idén is életbe fog lépni a múlt nyáron alkalmazott időszámítás, melyet a magán érintkezésben mindenki jónak talált, csak a fővárosi lapok izgattak ellene. Az új időszámítás április 15-én veszi kezdetét, még pedig 14. és 15.-ike közötti éjjel után 2 órakor, úgy hogy a jelzett időben 2 óra helyett már hármát fog mutatni az óra.

— **Március 15. Tusnádon.** A cenzura miatt csak most érkezett meg ez a kis referáda, amit itt leadunk, mint jellemző kis mozaikját az idők hangulatának. Nem kasszinóban, vagy korezmában ünnepeltek a tusnádi hívek, hanem a templomban. Négyszázan vették magukhoz az Úr tes-

tét s így megtisztult lélekkel hallgatták Csányi István tábori lelkész hazafias és vigasztaló beszédét s így néztek könnyező szemmel a jó Istenhez, mikor felhangzottak a Hymnus akkordjai. Nem csodálkozhatunk, ha a jelenlevő papság elhatározta, hogy ezután ilyen épületes formában fogja megünnepelni március 15.-ét.

— **A szabadság ünnepe.** Történeti tanulmány. Irta Szövényi Gusztáv, kirásbíró. Ára 2.20 K.

A magyar irodalom történetének rövid ismertetésével vezeti az olvasót arra a

következtetésre, hogy a magyar nemzet lelkében mindig ott élt a szabadság, egyenlőség, testvériség eszméje. Az ideálokrét lelkesülő járásbíró, kinek jogérzéke is kifejlődött, igen rokonszenves előttünk; egyedül azt sajnáljuk, hogy műve megírásánál csak az ifjúságra gondolt és ezért nem mélyedt el annyira a tárgy ismertetésébe, hogy a felnőttek is tanulhatnának belőle. A könyv végén öt beszédet is közöl a szerző, melyeket a március 15.-iki ünnepségeken tartott.

Katholikus családok lapja!

„ÉLET”

Képes heti folyóirat. Előkelő színvonalon szerkesztett szépirodalmi képes lap. Nem hiányozhatik egyetlen katolikus intelligens család asztaláról sem. Szerkeszti jeles katolikus írók gárdája élén Izsófi Alajos. Előfizetési ára egész évre 20, félévre 10, negyedévre 5 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal, Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Jó lélekkel ajánljuk a változatos tartalmú, aktuális képekben gazdag folyóiratot közönségünk figyelmébe s támogatásába.



FLEMMICH A. FIAI

slima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődése

WIEN, Alapított 1838. **GYÁR:**
VI., Webgasse 43. 600 alkalmazott. Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

duk választékban, mindenféle és ókeresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból ^{a legolcsóbb árban történik}

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.

Egyházi nyomtatványok jegyzéke.

Januári Relációk.

- I. sz. Reláció: Apographa et tabellaris
conspicuum Matricularum. rsz. 365.
II. sz. Reláció: Kegyescéli adományok.
rsz. 366.
III. sz. Reláció: U. e. esp. részére. rsz. 367.
III. sz. Reláció: Az elmúlt évben tett új
alapítványokról rsz. 368.
IV. sz. Reláció: Az elmúlt évben szer-
zett új ingatlanokról. rsz. 369.

Februári Relációk:

- V. Reláció. Ehez tartoznak:
1. Pénztári napló, külv. rsz. 370, ive 6 f.
ugyanaz beliv. rsz. 370b. ive 6 f.
2. Rovatos kimutatás az egyház jö-
vedelmező alaptökeiről külv. és beliv
rsz. 371 k. és 371 b. ive 8 f.
3. Lettár, külv. és beliv rsz. 372, 372b. 8f.
4. Kimutatás az év végén vagyoni
állapotról külv. és beliv rsz. 374-b. 10f.
VI. Reláció. Nyugdíjalap, kisegítőalap
részére szóló befizetések, rsz. 375 6f.
(Csak esperesek részére.)
Márciusban Reláció nincsen előírva.

Áprilisi Reláció.

- VII. Reláció. Papi húsvéti lelkigyakor-
latokról szóló jelentés. rsz. 376. 6 f.
(Csak esperesek részére).

Májusban Reláció nincsen előírva.

Juniusi Relációk.

- VIII. Reláció: Első áldozásról s a hús-
véti időben vezetett gyónásokról
szóló kimutatás. Rsz. 377.
VIII. Reláció: (U. e. esp. részére. rsz. 378.
IX. Reláció: Tavaszi koronagyűlés
jegyzőkönyve. rsz. 379.
(Csak esperesek részére.)

Juliusi Relációk.

- X. Reláció: Iskol. szoló jelentés. rsz. 380.
X. Reláció (B. I.): Függyerm. isk. kimut.
Esperesek részére rsz. 408.
X. Reláció (B. II.): Leánygyerm. isk.
kimut. Esp. r. rsz. 409.
XI. Reláció: Hitoktat. szoló jel. rsz. 381.
XI. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 382.

Augusztusi Reláció.

- XII. Reláció: Kath. egyesületekről
szóló jelentés. rsz. 383.
XII. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 384.

Szeptemberi Reláció.

- XIII. Reláció: Plebániái schematismusi
adatok. rsz. 385.
XIV. Reláció: Szerzetesházak schem.
adatok. (Csak házfőnökök r. rsz. 386.

Novemberi Reláció.

- XV. Reláció: Őszi koronagyűlés jzvk.
Csak esperesek r. rsz. 387.

Decemberi Reláció.

- XVI. Reláció: Főesperesi látogatásról
szóló jelentés. (Csak esp. r. rsz. 388.
Különféle egyházi nyomtatványok:
Matricula Baptisatorum. Bel és külv.
rsz. 389 b. és 389 k.

Matricula Confirmatorum	rsz. 390.
Matricula Copulatorum.	rsz. 391.
Eljegyzési anyakönyv. (Liber Spon- salium.) (Magyar ny.)	rsz. 392.
Matricula Conversorum.	rsz. 393.
Matricula Apostatarum.	rsz. 395.
Matricula Defunctorum.	rsz. 395.
Matricula Mixta Matrim.	rsz. 396.
A csupán polgári házasságot kötöttek anyakönyve.	rsz. 397.
Ügyviteli napló. 1 old. 10 tétel.)	rsz. 398.
Fenti nyomtatványoknak ive 12 fillér.	
Extractus Baptisat.	drb. 6 fill. rsz. 399.
Extr. Copulatorum. drb. 6 fill. rsz. 400.	
Extr. Defunctorum. drb. 6 fill. rsz. 402.	
Bérmálási lap. 100. drb. 1.60 f. rsz. 402.	
Hírdetési bizonyítvány. drb. 2 f. rsz. 403.	
Idegen jegyesekről szóló értesítvény. drbja. 2 fillér.	rsz. 404.
Kötelezvény. (Kisebb tőkéről.) (3 f.)	405.
Kötelezvény. (Bekebelezésre.) (3 f.)	406.
Szt. mise után végzendő ima. (10 f.)	407.

A papírárok, valamint a munkabér folytonos emelkedése folytán a nyomtatványok árának emelését fenntartjuk magunknak!

Házialdás, a ház és családnak Jakob apostol szerint való lelki megáldás. 38×51 cm. nagyságú tablau, a Fájdalmas Szűz és sok Szentek képeivel ellátva. Fekete nyomásban. (Szinezve 2 kor.-vak drágább.) ára: példányonként 60 f. Pecsényomó rézből, 4–6 kor.

Kaphatók: a Püsp. Lyc. Könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

A szerkesztésért felelős: Péter Antal.

Nyomatott a Püspöki Lyceumi Könyvnyomdában (Schäser Ferenc) Gyulafehérvárt.